

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ
APARE ODATA PE SAPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR ADMINISTRATOR

*Tabla de materii pe anul 1927 fiind apărută s'a trimis abonaților în curent cu plata abonamentului.
Abonații cari n'au primit-o sunt rugați a o cere trimetând suma datorată prin mandat po tel.*

C. Hamangiu. — *Regimul internațional al proprietății industriale în România.* (Recenzie).

Jurisprudența Română. — *Cartea de Apel Iași, s. I.* — Stare de război. — Urzăriile imobiliare. — Mobilizat. — Anularea actelor de urmărire.

(M. Stani și alții cu Inginer C. Stihl).

Tribunalul Ilfov, s. I. c. c. — Naționalitate. — Bunuri aparținând străinilor foști inamici. — Lichidare. — Dovada naționalității.

(Nicolae Dumba cu Ministerul de Finanțe).

Jurisprudența străină.

REGIMUL INTERNAȚIONAL al Proprietății Industriale în România

(Brevete de invențiuni, mărci de fabrică sau de comerț, modele și deseneuri industriale, contrafacere, concurență neclawă, etc.).

Acesta este titlul unei valoroase lucrări, — cu un subiect care este pentru prima oară tratat și studiat la noi, — datorită tânărului doctor în drept și laureat al Facultății juridice din București, d. Florian Porescu, avocat în Baroul Ilfov.

Noutatea subiectului, caracterul său doctrinar, ca și importanța materiei tratate, mai ales din punct de vedere internațional, ne-a făcut să citim cu mult interes și cu multă plăcere această lucrare și să ne îndemne a face o scurtă dare de seamă asupra ei.

Proprietatea industrială împreună cu aceea literară și artistică formează marea ramură a proprietății intelectuale.

Dacă proprietatea artistică și literară a format în literatura noastră juridică obiectul mai multor studii amănunțite, ¹⁾ apoi proprietatea industrială era completamente necercetată, deși legislația română poseda diverse legi speciale (mărci de fabrică, firme, brevete de invențiune, etc.), încă de acum trei, patru decenii.

Fenomenul își găsește explicațiunea numai în

faptul, că conflictele de proprietate industrială erau în vechea Românie — țară prin excelență agricolă — de așa rară aplicațiune practică, încât nu au fost capabile să atragă și să rețină atenția juriștilor noștri.

Prin alipirea ținuturilor ardelenesti și bucovinene pe de o parte, ce aduceau patrimoniului național o importantă și complectă mare și mică industrie, iar pe de altă parte prin nebănuitul avânt ce au luat timidele începuturi ale industriei vechiului Regat, după război, situația s'a schimbat cu desăvârșire. Conflictele juridice specifice industriei nu au întârziat să se înmulțească și printre ele cele de proprietate industrială au luat desigur un loc de o deosebită importanță.

Cum pe de altă parte, România în anul 1920 a aderat la o serie de Convențiuni și Aranjamente internaționale, privitoare la materia ce discutăm, aceste conflicte au devenit pe cât de interesante, pe atât de dificile de rezolvat, prin aceea că legislația noastră nu concordă în toate punctele ei cu dispozițiunile ziselor Acte Internaționale.

Iată de ce din acest îndoit punct de vedere importantă și valoroasă lucrare a d-lui Florian Porescu este binevenită și nu o putem întâmpina decât cu o legitimă satisfacție, mai ales că ea răspunde unor interese juridico-economice de plină actualitate.

Pornind dela această constatare, că materia proprietății industriale este pentru noi mai mult sau mai puțin necunoscută, autorul — cu drept cuvânt — consacră primul capitol al introducerii, enunțării, definirii și dezvoltării drepturilor ce constituiesc conceptul juridic al proprietății intelectuale în genere, cu aplicațiuni practice ramurii speciale a proprietății industriale.

După ce aruncă o privire sumară asupra istoricului materiei și după ce urmărește diversele faze evolutive ale ei, până în zilele noastre, se oprește la problema extrem de interesantă ce se cupă cu explicațiunea aparițiunii așa de tardive a noțiunii de proprietate intelectuală. Trecând peste diversele păreri, ce au căutat să explice această tardivitate, se oprește la opiniunea lui Edmond Picard,

¹⁾ A se vedea între altele lucrările noastre: „Proprietatea Literară și artistică”, „Seritatori și artiști, studiu asupra dreptului lor”, „Proprietatea intelectuală în legislația română”. De asemenea lucrările d-lor I. Ghica și Al. Nicolae relative la acei și chestiune.

pe care o adoptă și amplifică. Atât jurisconșulții romani, cât și romanistii evului mediu, n'au putut prinde noțiunea proprietății intelectuale, dat fiind că împărțirea clasică a drepturilor pornea dela idea, că orice drept nu poate avea ca obiect decât un lucru material (re materiali), fie persoana omenească (jura in personam), fie obiectele în genere. Despre un obiect imaterial al drepturilor nu începe știința dreptului a se preocupa, decât abia către finele secolului XVIII-lea, când jurisconșulții timpului au putut prin progresele realizate să se desbrace de anumite tradiții greșite, moștenite dela romani sau romanisti.

Nu mai puțin interesantă este problema ce urmează, aceea a naturii juridice a drepturilor de proprietate intelectuală.

Autorul enumără și rezumă diversele opinii emise în explicarea acestei probleme. Astfel discută opiniunea acelora ce asimilează în totul mănușchiul drepturilor de cari ne ocupăm cu *proprietatea* însăși. Autorul o înlătură însă pe considerațiunea, că proprietății intelectuale îi lipsește câteva din elementele esențiale conceptului de proprietate: perpetuitatea, exclusivitatea, etc.

Nu mai puțin necorespunzătoare adevărului științific este opiniunea celor ce susțin, că ne-am afla în fața unei *proprietăți sui-generis*.

Asemenea lipsită de interes este și teoria germană, după care dreptul de proprietate intelectuală nu ar fi decât o *creanță născută ex-delicto*.

Picard, consequent cu teoria precedentă, susține că dreptul de proprietate intelectuală nu poate fi catalogat în nici una din clasele de drepturi astăzi existente, ci ar trebui la clasificarea clasică tripartită (drepturi reale, personale și obligațiuni) să se mai adauge și o a patra clasă, a drepturilor intelectuale.

Domnul Florian Porescu, deși găsește științifică observația lui Picard, totuși nu o consideră necesară, ci emite o teorie nouă, după care drepturile ce discutăm ar fi de o natură *contractuală*. Într'adevăr, după d-sa, s'ar naște un contract între societate și inventator de pildă, prin care societatea garantează anumite avantajii inventatorului, în schimbul cărora acesta consimte a-și divulga secretul invențiunii sale¹⁾.

Astfel pusă problema, credem că d-sa dă cea mai bună explicațiune chestiunii naturii juridice a drepturilor de proprietate industrială. Cea mai evidentă probă este exemplul de aplicațiune practică pe care autorul îl dă și care se găsește mai amplu expus în „Pandectele Române” 1924. I. p. 281 — 284.

Consequent acestei teorii, autorul crede că și terminologia actuală prin întrebuițarea termenului de „proprietate” este defectuoasă și anti-științifică, propunând înlocuirea lui cu „monopol” în ceea ce privește proprietatea industrială, și cu „dreptul de autor” (Uhrheberrecht) cu privire la proprietatea literară și artistică.

După ce încheie șirul acestor observațiuni generale, autorul mai indică în acest capitol o tendință

ce a început să se marcheze în zilele noastre pentru creațiunea unei ramuri noi a drepturilor de cari ne ocupăm și anume *proprietatea științifică*, creată în folosul autorilor de descoperiri sau invențiuni pur științifice, cari — se știe — că astăzi nu se bucură de o protecțiune legală (vezi art. 4, al. g din Leg. Brevetelor).

Într'un al doilea și ultim Capitol din Introducere, autorul scoate în relief greutatea studiului ce a interpretat, greutăți specifice materiei, amplificate prin dificultățile proprii dreptului Internațional privat. Autorul pătruns de superioritatea și claritatea teoriei generale emisă de Prof. A. Pillet dela Facultatea juridică din Paris, după ce o e-nunță și o rezumă pentru edificarea cetitorului, declară că adoptă în totul această teorie generală a dreptului internațional privat și că în decursul lucrării sale se va servi de sistema propusă de acest savant internaționalist.

Din aplicațiunea practică a acestei sisteme decurg trei clase de probleme ce trebuiesc studiate la oricare gen de drepturi și anume: 1. Cari străini sunt chemați și admiși a beneficia de anumite drepturi create sau recunoscute de legile naționale ale unui stat (condiția străinilor); 2. Conflictetele ce se pot naște între legea națională și legea străinului (conflicte le legi) și 3. Efectele internaționale ale drepturilor legitim dobândite de străin.

Autorul apoi arată schema după care în mod foarte sistematic și-a împărțit lucrarea luând de criteriu sorgintea legală din care diversele drepturi pot naște, și anume: a) legile naionale; b) convențiunile diplomatice sau consulare și c) convențiunile și aranjamentele internaționale la cari România a aderat.

Fiecărui din aceste trei izvoare, corespunde câte o parte din lucrare. Înlauntru fiecărei părți, autorul se ocupă de fiecare ramură de proprietate industrială în parte: brevete de invențiune, mărci de fabrică sau de comerț, firmele și numele comercial, modele și desaturile industriale sau de utilitate, contrafaceri, concurența nelegală sau ilicită, etc.

Iată în câteva cuvinte rezumată Introducerea și sistema atât de metodică a lucrării d-lui Florian Porescu.

Consequent acestui plan, autorul începe prin Cap. I a studia probleme ce pot naște în legătură cu legea brevetelor de invențiune.

În cercetarea drepturilor de cari se bucură în această materie străinii, autorul — după ce în prealabil pune pe lector în cunoștință de toate termenile tehnice și felurile brevetelor ce se pot a-corda în virtutea legii noastre (brevete de invențiune, perfecționare sau adiațiune și importațiune), distinge două mari categorii de brevetați și anume: categoria streinilor ce-și brevetează invențiunile lor pentru uprima oară în România (brevete de invenție propriu zise) și streinii ce vin a-i cere brevetarea invențiunii lor, după ce în prealabil au obținut deja brevetarea aceleiași invențiuni în unul din statele streine.

Ambele aceste categorii de streini se bucură fiecare de un regim propriu pe care autorul îl examinează foarte amănunțit. Ceeace este important

¹⁾ A se vedea diferența ce există între proprietate literară și artistică și între proprietate industrială, în lucrările noastre indicate la începutul acestei recenzii.

de reținut și asupra cărei chestiuni autorul insistă în deosebi, este — că fie una, fie cealaltă din categoriile arătate mai sus, se bucură exact de aceleași drepturi și sunt supuse aceluiași obligațiuni cu acele privitoare la naționali în situațiuni anologice. Acest tratament de egalitate purcede din principiul dominant în întreaga materie a proprietății industriale, principiu după care streinii sunt asimilați pe de-a-tregul naționaliilor¹⁾. Cu alte cuvinte, ceea ce are în vedere legiuitorul brevetelor de invențiuni nu este naționalitatea inventatorului, ci locul de naștere legală al brevetului de invențiune. Este invențiunea născută legal pe teritoriul românesc, adică se prezintă pentru prima oară la brevetare aci, ne aflăm în fața unui brevet de invențiune românesc; este invențiunea născută în țară streină și acolo întâi brevetată ((iar la noi numai importată) ne aflăm în fața unui brevet strein; și această clasificare este — repet — indiferentă de naționalitatea titularului.

De asemeni în materia mărcilor de fabrică sau de comerț (Cap. 2) ceea ce legiuitorul român protejează nu este naționalitatea proprietarului de marcă, ci mai de grabă naționalitatea stabilimentului de industrie și comerț din care purcede marca în discuțiune, ceea ce face ca atât streinul cât și cetățeanul român, posesori de stabilimente industriale în țară, să fie supuși aceleiași norme diriguitoare. De aceea și în această materie proprietarii de mărci pot fi împărțiți în două mari categorii, după cum ei sunt posesorii de stabilimente în țară, și atunci mărcile lor sunt românești, sau sunt posesori de stabilimente în străinătate și atunci mărcile lor sunt streine, și aceasta iarăși, independent de naționalitatea zișilor posesori, locul de situațiune al stabilimentului fiind singur hotărâtor.

Acelaș principiu stăpânește și materia firmelor (Cap. 3).

În special în acest capitol autorul aduce o prețioasă contribuțiune la studiul legilor noastre asupra firmelor (aceea din 1884 și 1913), arătând cât de gravă este confuziunea ce a dominat pe legiuitorul român și cât de defectuos este organizată materia prin aceea că autorii legilor noastre s'au inspirat concomitent din legislațiuni cu principiile de fundament diametral opuse. Într'adevăr, este o imposibilitate științifică a se putea alcătui un tot unitar și armonios când acest tot vrei să-l compui din contopirea unor legi ce cunosc registrul de comerț și îi dau puterea atribuirii calității de comerciant celor înscrși în el, cu altele cari nu cunosc cătuși de puțin instituțiunea registrului de comerț cu caracterul lui atributiv de calitate și nici măcar cu caracterul publicității. De aci și marea confuziune în terminologia materiei, numele comercial fiind confundat cu firma, firma cu emblema și așa mai departe.

Nu putem încerca să rezumăm acest Cap. 3 din lucrarea domnului Florian Porescu întrucât cele douăzeci de pagini în care această chestiune este pe larg dezbătută reprezintă o adevărată sinteză

din care nu poți restrânge nimic fără a-i întuneca sensul.

Acest Capitol precum și cel ce urmează referitor la alie ramuri de proprietate industrială (reprezintănea falselor indicațiuni de proveniență a mărfurilor, desenuri de fabrică, modele industriale și de utilitate, protecția temporară pe timpul expozițiilor, medalii și recompense industriale sau comerciale) sunt reale contribuțiuni personale ale autorului și ele constituiesc adevărate greutăți pentru juristul român. Și spunem că sunt adevărate contribuțiuni personale, întrucât aceste materii nefiind la noi legiferate în mod special ca în străinătate, ele au trebuit totuși să fie încadrate de autor în texte existente în legislația noastră. Astfel este suficient a releva subtila analiză și încercare de încadrare a desenelor industriale în legea proprietății literare și artistice sau adaptarea legii brevetelor, la modelele industriale sau de utilitate.

Urmează ultimul capitol al părții I-a, consacrat aplicațiunilor practice a principiilor până aici stabilite, capitol destinat contrafacerilor și concurenței neleale.

În fiecare din aceste Capitole până aci enunțate, după ce se examinează toate problemele ce pot naște în această materie, la fiecare dintre ele arătându-se aspectele corespunzătoare din legile străine, autorul ne arată toate izvoarele de inspirațiune ale legiuitorilor noștri speciali din 1879, 1884, 1906 etc., precum și inovațiunile fericite sau nefericite ce le-a adus în legile române.

La fiecare din problemele examinate, autorul indică stadiul la care s'a oprit doctrina și jurisprudența străină, arătând unde aceste rezultate pot fi utilizate textelor noastre sau unde dimpotrivă aceste texte ne obligă a păși la alte soluții proprii legilor noastre.

Ca o remarcă generală în afară de întinsele incursiuni de drept comparat, autorul mai are meritul de a fi studiat și colecționat întreaga jurisprudență română până la zi referitoare la aceste materii; și dacă ținem seama, că în această privință nu a existat nici un studiu premergător, atunci abia putem aprecia în adevărata lumină valoarea și importanța lucrării d-lui Florian Porescu.

În partea II-a a lucrării autorul se ocupă — după cum am arătat mai sus — cu studiul tratatelor și convențiunilor diplomatice sau consulare încheiate de România cu mai toate Statele civilizate. Acest studiu tinde a demonstra modificările și îmbunătățirile aduse regimului internațional al mărcii discutate față cu acelaș regim născut din legile naționale, adică regimul ce a format obiectul Părții I-a.

Din acest studiu amănunțit reținem mai ales o inovație extrem de importantă adusă prin unele din zisele convențiuni cu privire la mărcile de fabrică. Într'adevăr, prin unele din aceste tratate s'a ajuns a crea ceea ce s'a botezat în doctrina de specialitate cu denumirea de: „statutul personal al mărcii”. Spre a se înlătura marile neajunsuri din legile naționale, după care o marcă străină trebuia să întrunească și condițiunile de formă și formă nu numai ale țării pe teritoriul căreia a luat naștere, dar și pe acele prevăzute în toate statele în care

¹⁾ Tot în acest sens este legiferată și proprietatea literară și artistică prin legea română din 28 Iunie 1923 (art. 1).

ea era importată, ceea ce în practică înseamnă adesea o imposibilitate materială, ținând seama de multitudinea și diversitatea impedimentelor stabilite de legile tuturor statelor civilizate, s'a ajuns la creațiunea acestui concept de statut personal, împrumutat din dreptul civil, ceea ce practic înseamnă, că marca odată legal născută în țara ei de origine, cu respectarea tuturor exigențelor de fond și formă cerute de legea națională, are a fi considerată ca atare și în țările de importatiune.

Nu mai puțin interesantă este și discuțiunea problemei acțiunilor în concurență nelegală sau ilicită pornite de streini în țara noastră.

Iată în puține cuvinte câteva schițări rezumative din cuprinsul interesantului și originalului studiu al domnului Florian Porescu.

Această lucrare atât de valoroasă prin modul ei de tratare, este însoțită de o elogioasă prefață a domnului Profesor Anibal Teodorescu, care pune în lumină prețioasele ei calități din punct de vedere național și internațional. Mai ales astăzi, prin alipirea unor provincii în plină dezvoltare industrială problemele de drept discutate de d. Florian Porescu capătă o importanță și mai mare pentru juristii noștri, fiind de o reală și imediată actualitate.

C. HAMANGIU

Consilier la Inalta Curte de Casație

JURISPRUDENȚA ROMANĂ.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I

Audiența dela 3 Octombrie 1927

Președinția d-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

Mihai Stihî și alții cu Inginer G. Stihî

STARE DE RĂZBOI.—URMĂRIRE IMOBILIARĂ.—ACTE DE URMĂRIRE FĂCUTE ÎN TIMPUL CÂT A DURAT STAREA DE RĂZB. I.—ORDONANȚA DE ADJUDECARE PRONUNȚATĂ DUPĂ ÎNCHEFREA PACEI.—ART. 2 AL. 6 ȘI 10 DIN LEGB. AUTORIZÂND LUAREA DE MĂSURI EXCEPȚIONALE.—ART. 737 PROC. CIVILĂ.

Cu toate că ordonanța de adjudecare într'o urmărire militară a fost dată după ce armata a fost pusă pe picior de pace, totuși dacă actele de urmărire anterioare precum și adjudecarea definitivă au fost făcute în timpul cât debitorul era mobilizat, ele fiind nule, potrivit art. 2 al 6 și 10 din legea specială autorizând luarea de măsuri excepționale, atrag și nulitatea ordonanței de adjudecare (art. 737 proc. civilă)

No. 127.—Respins ca nefundat apelul făcut de către Mihai Stihî, Dr. Al. Stihî, Elvira Gavrilescu, Olga Stihî și C. M. Stihî în contra sentinței Trib. Iași S. III din 20 Noembrie 1926.

Curtea,

Având în vedere apelul declarat de către M. Stihî, Dr. Alexandru Stihî, Elvira Lt. Gavrilescu, Olga Stihî și C. M. Stihî în contra sentinței Tribunalului Iași Secția III-a din 20 Noembrie 1926, prin care se admite contestația făcută de Inginer Gheorghe Stihî, prin petițiunea înregistrată la No. 11785 dia 16 Aprilie 1926, și se anulează ordonanța de

adjudecare No. 120 a acelu Tribunal, precum și toate formele de urmărire făcute pe baza ei, și obligă pe M. Stihî, Elvira Gavrilescu, Lt. N. Gavrilescu ca soț, Olga M. Stihî, Dr. Alex. Stihî și Constantin M. Stihî, ca în solidar să plătească contestatorului suma de două mii lei cheltueli de judecată;

Având în vedere actele aflate la dosarul cauzei, precum și concluziunile părților;

Având în vedere că Olga Stihî, prin petițiunea din 12 August 1919, a cerut Tribunalului Iași Secția III-a executarea sentinței Tribunalului Iași Secția I-a No. 120 din 29 Iulie 1914, investită cu formula executorie, în contra lui Gheorghe Stihî, Dr. Alex. Stihî, Mihai Stihî, Constantin Stihî și Elvira Stihî, ca moștenitori ai defunctului Mihai Stihî, și a defuncților lor frați Eugen Stihî și Ștefan Stihî, pentru plata sumei de 7535 lei; că pentru realizarea acestei sume s'a făcut o urmărire silită asupra imobilului situat în Iași Str. Sf. Atanasie No. 21, proprietatea sus numiților;

Având în vedere că prin jurnalul No. 65 din 17 Martie 1920 a Tribunalului Iași Secția III-a, s'a adjudecat definitiv imobilul urmărit asupra lui Mihai Stihî cu prețul de 80.200 lei; că la 14 Decembrie 1925 adjudecatorul a depus prețul, după care s'a emis ordonanța de adjudecare No. 120 din 3 Ianuarie 1926, care ordonanța a fost transcrisă în aceeași zi;

Având în vedere că la 16 Aprilie 1926, Gheorghe Stihî face contestație la executarea ordonanței de adjudecare, și cere anularea ei; că prin primul motiv al contestației susține că: toate actele de executare și de urmărire, începute în contra sa dela 12 August 1919 sunt nule fiind contrare dispozițiilor legii autorizând luarea de măsuri excepționale din 25 Decembrie 1916 (art. 2 al. 6), și fiind contrarii și celorlalte legi excepționale privitoare la mobilizarea funcționarilor C. F. R.; că contestatorul susține că a fost în tot timpul urmăririi mobilizat și a îndeplinit serviciul în armată;

Având în vedere că apelanții susțin că: hotărârile date în timpul când contestatorul era mobilizat nu erau de cât niște lucrări premergătoare ordonanței de adjudecare, care a fost dată după trecerea armatei pe picior de pace; că prin urmare cererea de anulare, întemeiată pe dispozițiunile art. 2, al. 6 al legii autorizând luarea de măsuri excepționale, este inadmisibilă; că Stihî nu s'a prevalat la timp conform art. 525 și 559 pr. civ. de nulitatea unor acte de procedură îndeplinite în cursul unei părți din urmărire, ceea ce implică renunțarea la acest drept, că contestatorul numai pe calea recursului în Casație putea invoca motive de anulare a ordonanței de adjudecare; că transcrierea ordonanței de adjudecare echivalează cu comunicarea acesteia, că prin urmare și din acest punct de vedere contestația nu este admisibilă de oarece n'a fost introdusă în termen de o lună dela data transcrierii; ✓

Având în vedere că legea specială autorizând luarea de măsuri excepționale prin art. 2, al. 6 prevede că, nici o acțiune nu se va putea judeca, nici un act de procedură sau urmărire judecătorească nu se va putea face sub pedeapsa de nulitate, în contra militarilor sau oricărei persoane care îndeplinește un serviciu obligator în armată, în tot

timpul cât va dura mobilizarea sau starea de războiu; că prin alineatul 10 al aceluiași articol se prevede că, orice condamnare sau executare obținută în contra vreunei persoane aflate sub arme în contra dispozițiilor acestei legi, se va putea anula printr'o cerere adresată Justiției de partea interesată, în termen de o lună dela comunicarea ce trebuie să i se facă după publicarea decretului de punerea armatei pe picior de pace. Cererea de anulare se face printr'o petiție, și se judecă de urgență.

Având în vedere că din circulara No. 27.537 din 1918 a Statului Major General al Armatei, aflată în copie la dosar, rezultă că toți funcționarii C. F. R. au fost mobilizați pe loc cu începere dela 15 Decembrie 1918; că din certificatul eliberat de direcția de exploatare Chișinău rezultă că Gh. Stihî a funcționat ca inginer în serviciu C. F. R. începând din anul 1918 și până la 7 Iulie 1926; că prin urmare dânsul era mobilizat la data când s'a început urmărirea, precum și la data când a avut loc adjudecarea definitivă; că din certificatul din 10 Iunie 1926 a delegatului Statului Major pe lângă Direcția de Exploatare C. F. R., Chișinău se constată Gh. Stihî a fost mobilizat pe tot timpul războiului, cu începere dela 16 August 1916 până la 1 Aprilie 1921;

Având în vedere că armata a fost pusă pe picior de pace prin Decretul Regal Nr. 10.255 din 16 Martie 1921, pe ziua de 1 Aprilie 1921.

Având în vedere că susținerea apelațiilor că contestatorul nu putea decât pe calea recursului în Casație de a discuta motivul de anulare a ordonanței de adjudecare este nefondat, de oarece art. 2 al legii autorizând luarea de măsuri excepționale îi conferă dreptul de a cere anularea printr'o simplă petiție; că termenul de o lună fixat de art. 2 curge dela comunicarea ce trebuie să se facă, după publicarea decretului de punerea armatei pe picior de pace, că numai această comunicare face să curgă termenul, iar nu transcrierea ordonanței de adjudecare, după cum susțin apelații; că prin urmare cererea de anulare este făcută în termen, comunicarea stabilită de art. 2 nefiind îndeplinită;

Având în vedere că ordonanța de adjudecare deși este dată după ce armata a fost pusă pe picior de pace, totuși actele de urmărire anterioare, precum și adjudecarea definitivă fiind nule, pentru motivul că au fost făcute în timpul cât Gh. Stihî era mobilizat, atrage și nulitatea ordonanței de adjudecare (art. 737 c. pr. civ.);

Având în vedere că primul motiv al contestațiunii fiind întemeiat, este inutil de a se mai discuta și celelalte motive invocate;

Având în vedere că din faptele expuse rezultând că apelul declarat nefiind întemeiat urmează a fi respins;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată formulată de Gh. Stihî, pe care Curtea apreciind le fixează la suma de două mii lei.

Pentru aceste motive, redactate de d. Prim-Președinte, respinge etc.

Semnați: *D. Volanschi, Gh. Volenti, M. Trandafirescu.*

TRIBUNAL ILFOV S. I civ. cor.

Audiența dela 23 Decembrie 1927

Președinția d-lui Victor Popovici, judecător de ședință

Nicolae Dumba cu Ministerul de Finanțe

NĂȚIONALITATE. — INDIGENAT. — DACĂ EXCLUDE O ALTĂ SUPUȘENIE. — APARTENENȚĂ LA UN ANUMIT STAT. — OBTINEREA UNEI ALTE NĂȚIONALITĂȚI. NĂȚIONALITATE. — CETĂȚENIE. — DOBÂNDIREA EI ALTFEL DECÂT PRIN ORIGINĂ. — ACT DE SUVERANITATE. — LEGEA STATULUI GREC CU NO. 734 DIN 13 Iunie 1916 ȘI NO. 1995 DIN 27 IANUARIE 1920.

1. Indigenatul (apartenența) fiind o instituție care figurează obicinuît în statele federative și care atribuie calitatea de membru al unui stat, provincie sau comună, se obține fie prin primirea unui cetățean în sânul comunei, fie prin nașterea cuiva într'un loc din părinți care și aveau domiciliul acolo, fie chiar prin o locuință de fapt într'un anumit loc sau prin participarea la sarcinile publice ori ocuparea unei funcțiuni un anumit timp.

2. Indigenatul (apartenența) se deduce nu numai din domiciliul cuiva într'un anumit loc dar și din faptul de a fi născut într'un loc din părinți domiciliați acolo.

3. Indigenatul nu exclude o altă supușenie, deoarece ce apartenența fiind mai mult o situație de fapt și o vocațiune eventuală la naționalitate, nu împiedică pe cineva ca deși având apartenența unui stat, provincie sau comună să obție o altă naționalitate.

4. Dobândirea cetățeniei altfel decât prin origină—*jus sanguinis* sau *jus soli*—este un act suveran și discreționar al puterii publice, este o emanațiune a suveranității interne a țării care introduce în stat, un cetățean nou astfel că Statul elen prin legea No. 734 din 13 Iunie 1916 atribuind calitatea de cetățean elen conaționalilor din străinătate care se bucură de protecțiunea elenă, dacă depun jurământul de cetățean elen înaintea autorității consulare competente, urmează necontestat că cetățenia elenă nu poate fi considerată ca dobândită de cât din momentul depunerii jurământului.

No. Respinsă ca nefundată contestația făcută de Nicolae Th. Dumitru în contra Ordonanței Prezidențiale cu No. 40927 a D-ului Prim-Președinte al Tribunalului Ilfov în proces cu Ministerul de Finanțe.

S'au ascultat D-nii apelați Murgășeanu și Stoica din partea contestatorului și Burcă și Plesniță din partea intimatului Minister de Finanțe.

Tribunalul,

Având în vedere contestația făcută de Nicolae Th. Dumba, proprietar, domiciliat în Viena, Kernerstrasse 53 și cu domiciliul ales pentru această

contestație la d. avocat Adrian Magheru din București, strada Crișana No. 27, în contra ordonanței Prezidențiale No. 491 din 4 Iulie 1927, a Primului-Președinte al tribunalului Ilfov, prin care se dispune lichidarea averii supușilor foști inamici, Nicolae și Constantin Dumba, supuși austriaci.

Având în vedere actele dela dosar și susținerea ambelor părți, precum și notele scrise depuse la dosar.

Având în vedere că din actele dela dosar se constată următoarele:

Ministerul de Finanțe prin decizia sa cu No. 8.535 din 14 Ianuarie 1927, în baza încheierii Oficiului de lichidare, dispune să se lichideze averea fraților Nicolae și Constantin Dumba, supuși austriaci, foști inamici, constatătoare în: renta acordată pentru exproprierea moșiilor Lița și Stalpu, din județul Teleorman, cum și numerarul aflat la grefa tribunalului Teleorman în sumă de lei 112776 cu procentele cuprinse în recipisele Administrației Financiare aceluiaș județ No. 2213 din 1920 4600 din 1920, 2207 din 1923, 4276 din 1923, precum și recipisa No. 18746 din 1926 de lei 1048000 a aceleiași administrații financiare, rezultați din vânzarea prin licitație publică a gospodăriei acestor moși.

Având în vedere că în baza acestei decizii și a dispozițiilor art. 15 și următoarele din legea pentru lichidarea averilor supușilor foști inamici din 12 Iunie 1923, Primul Președinte al Tribunalului Ilfov, dă Ordonanța No. 491 din 4 Iulie 1927, prin care se ordonă lichidarea averii arătate mai sus.

Având în vedere că în contra aceste ordonanțe, Nicolae Th. Dumba a făcut contestație pentru următoarele motive: 1) conform art. 7, 8 și 12 din legea specială de lichidare, trebuie să dea o încheiere motivată în care să se arate bunul, dreptul și interesul supus lichidării, situațiunea lui, evaluarea, numele și pronumele supusului inamic, sarcinile anterioare datei de 14 August 1916, înlocuirea bunului printr'o contra-valoare, precum și dovada calității de cetățean al unui stat fost inamic. Or, nici deciziunea ministerului de Finanțe și nici ordonanța Prezidențială neconținând aceste mențiuni, ele sunt nule conf. art. 26 alin. penultim din lege, 2) din actele prezentate contestatorul Nicolae Th. Dumba dovedește că este cetățean al statului grec, deci nu al unui stat fost inamic și ca a-tare averea sa nu poate fi lichidată.

In ce privește al doilea motiv al contestației.

Având în vedere că contestatorul Nicolae Th. Dumba prezintă un certificat al primăriei orașului Serres, prin care se certifică că numitul este cetățean supus elen *dela 12/25 Iulie 1920*, că a depus jurământ la Triest și că este înscris în registrele acelei comune la matricola celor de sex bărbătesc, sub anul nașterii 1854, deasemenea mai prezintă un certificat prin care mai mulți locuitori ai orașului Serres în frunte cu Mitropolitul aceluia district atestă că Nicola Dumba tatăl contestatorului s'a născut în 1818 în acel oraș și a murit la Viena în 1880 și din căsătoria sa cu Nina de Vranj au rezultat contestatorul de astăzi Nicolae Dumba și fratele său Constantin Dumba.

Având în vedere că contestatorul mai prezintă două certificate liberate de Consulatul general al Greciei din Viena și legațiunii Greciei din Austria, prin care se arată că Nicolae T. Dumba și Constantin T. Dumba, având dreptul de indigenat în orașul Serres din Macedonia, care a trecut în domnia și suveranitatea statului grec prin pacea dela București din 1912 și de aceea consideră pe contestator ca cetățean elen în virtutea legii cu No. 734 din 7 Iulie 1916.

Având în vedere că conform legii statului grec cu No. 734 din 13 Iunie 1916, se permit conaționalilor din străinătate care se bucură de protecțiunea elenă și care sunt recunoscuți de autoritățile rezidenței lor ca bucurându-se de aceeași protecțiune, ca în termen de 6 luni dela intrarea în vigoare a acelei legi să depună jurământul de cetățean elen înaintea aceleiași autorități consulare competente și să se înscrie în registrele și matricolele de cetățeni ai statului.

Că prin legea No. 1995 din 27 Ianuarie 1920, a fost prelungit nelimitat termenul pentru depunerea jurământului de cetățean elen și este în vigoare și azi.

Având în vedere că față de aceste acte contestatorul pretinde că prin alipirea orașului Serres în 1912 la statul elen, el avea indigenatul (apartenență) aceluia oraș, — iar în baza legii No. 734 din 1916, care dădea drept conaționalilor ce aparțineau unei comune elene aflate pe teritoriu străin, ca printr'un jurământ de credulitate în fața consulului respectiv să devină cetățean elen și cum numitul a depus jurământul la 12/25 Iunie 1920, el este cetățean elen.

Având în vedere că în ce privește naționalitatea de origină avem cele două mari principii în dreptul internațional privat *jus sanguinis* după care copilul primește odată cu viața naționalitatea părinților săi ori care ar fi locul nașterii și *jus soli* care acordă copilului naționalitatea teritoriului unde s'a născut cu toate că nașterea sa i-ar fi dat drept la altă naționalitate.

Că însă indigenatul este o instituție ce figurează în statele federative și care atribuie *calitatea de membru* al unui stat, provincie sau comună: indigenatul prin urmare se obține fie prin primirea unui cetățean în sânul comunei, fie prin nașterea cuiva într'un loc din părinți care-și aveau domiciliul acolo, fie chiar prin locuință de fapt într'un anumit loc sau prin participarea la sarcinile publice sau prin ocuparea unei funcțiuni un anumit timp.

Prin urmare indigenatul nu exclude o altă supușenie, de oarece apartenența fiind mai mult o situațiune de fapt și o vocațiune eventuală la naționalitate nu exclude ca cineva care deși are apartenența unui stat, provincie sau comună să se obție o altă naționalitate.

Având în vedere că dacă privim situațiunea contestatorului în lumina acestor principii și chiar dacă admitem necontestat că el avea indigenatul în orașul Serres, totuși în virtutea legii cu No. 734 din 13 Iunie 1916 el nu devine cetățean elen decât din momentul când a depus jurământul înaintea consulatului elen din Triest, adică *dela 12/25 Iulie 1920*.

Că dobândirea cetățeniei, altfel, decât prin ori-

gînă-jus sanguinis sau jus soli — este un act suveran și discreționar al puterii publice, este o emanațiune a suveranității interne a țării care introduce în stat un cetățean nou; or statul elen prin legea No. 734 din 13 Iunie 1916 atribuind calitatea de cetățean elen din momentul depunerii jurământului, este necontestat, că în baza acestei legi, contestatorul Nicolae Th. Dumba a devenit cetățean elen la 12/25 Iunie 1920.

Că, după cum s'a arătat mai sus, chiar dacă admitem dovedit că numitul contestator a avut indigenatul din orașul Serres, totuși întrucât nu face dovada că la 14 August 1916, dată când trebuie cercetată naționalitatea tuturor supușilor foști inamici, el nu era supus austriac, deciziunea Ministerului de Finanțe rămâne în vigoare, de oarece, după cum am arătat mai sus, în tot acest interval dela 1912 până la 1920 el putea să aibă oricare altă supușenie cu toate că avea apartenența în orașul Serres.

Având în vedere că chiar consulatul general al Greciei din Viena prin certificatul No. 356 din 17 Noiembrie 1921 arată că Nicolae Th. Dumba este supus elen *recăpătându-și supușenia elenă dela 12/25 Iunie 1920*, — de unde rezultă că până la această dată contestatorul putea să aibă altă supușenie, și deci nu răstoarnă constatarea deciziunii Ministerului de Finanțe și a ordonanței de lichidare, că la 14 August 1916 contestatorul era supus austriac.

Că deci certificatul No. 542 din 10 Iunie 1924 al Legațiunii Elene din Austria atestă că Nicolae Dumba având indigenatul în orașul Serres a devenit supus elen din anul 1912 în virtutea legii No. 734 din 13 Iunie 1916, totuși acest certificat nu poate fi opus jure et de jure justiției române, ci din contra justiția are datoria să cerceteze elementele de fapt și principiile de drept care au conferit contestatorului calitatea confirmată prin certificatul Legațiunii elene din Viena; — or după cum s'a arătat mai sus, legea 734 din 1916 conferă calitatea de cetățean elen din momentul depunerii jurământului și nicăeri nu se vede că consideră pe cineva cetățean elen, cu efect retroactiv.

Rămâne deci în picioare aceeași situațiune, că contestatorul nu face dovada că la 14 August 1916 nu era cetățean supus austriac.

Având în vedere că legea No. 743 din 1916, se exprimă „conștiențios înscrși. . .” adică că această lege profită conștiențios grecii, deci celor care au această calitate conform unei situațiuni de fapt și numai acestora legea le-a pus la dispoziție o procedură rapidă pentru a-și putea preciza în țările străine unde se aflau calitatea de cetățean elen.

Dar atunci însă când un asemenea cetățean elen, pentru a se sustrage dela lichidare, opune statului român naționalitatea dobândită în virtutea acestei legi, atunci justiția română este în măsură să verifice limita în care legea i-a putut profita unui asemenea cetățean, adică dacă el întrunea condițiunile de a i se aplica.

Or, din arătările de mai sus s'a văzut că Nicolae Dumba invoacă numai indigenatul orașului Serres, ceea ce nu exclude că numitul în anul 1916 să fi avut supușenia austriacă

Astfel că deși certificatul Legațiunii Greciei din Viena arată că Nicolae Dumba a devenit cetățean elen din 1912, totuși din constatările făcute și expuse mai sus se poate vedea că contestatorul nu a devenit cetățean decât cel mult dela 12/25 1920.

Că într'un singur caz dovedea naționalității ar fi obligatorie pentru justiția română, când contestatorul ar dovedi că naționalitatea sa de origină este cea greacă — jus sanguinis sau jus soli.

Dar până aici am presupus un punct dovedit de contestator și anume că el are apartenența orașului Serres, însă contestatorul prezintă certificatul primăriei orașului Serres, care nu certifică decât că Nicolae Dumba, *domiciliat actualmente ia Viena este supus grec cetățean al acelei comune dela 12/25 Iunie 1920* și că a fost înscris în registrul comunei sub anul nașterii 1854; — prin urmare acest certificat arată că numitul a fost înscris în registrele acelei comuni abia în anul 1920.

De asemenea prezintă un certificat de *notorietate* semnat de mai mulți locuitori din orașul Serres prin care se atestă că tatăl contestatorului Teodor Dumba s'a născut în orașul Serres în 1818 și a murit la Viena la 1880.

Mai întâi acest certificat de notorietate ne etanșând dela nicio autoritate, forța sa probantă este destul de relativă și nu poate fi luat în seamă decât cel mult ca un act informativ.

Dar chiar dacă am lua de bun acest certificat, încă tatăl contestatorului, care a murit în 1880 la Viena, era supus otoman, de oarece Serres până la 1912 făcea parte din imperiul otoman, astfel că revenim tot la aceeași chestiune că contestatorul nu face dovada ce supușenie a avut până în anul 1920; — deasemenea contestatorul nu face dovada, cu act de naștere că e fiul lui *Theodor Dumba*, de oarece copia ce o prezintă, și din care se vede că e fiul lui Theodor Dumba, născut la 7/X/1854, — *nu emană dela nicio autoritate și deși contestatorul o atestă conform cu originalul* — totuși nu se vede după care original e luată nefiind pe ea mențiunea vreunei autorități.

Prin urmare din toate aceste rezultă că și dovedea indigenatului este relativă, de oarece deși se atestă în certificatul de notorietate că Teodor Dumba tatăl contestatorului este născut la Serres, dar el a trăit și a și murit la Viena în anul 1880, *ceace înseamnă că și-a putut pierde indigenatul*, dacă cea mai mare parte din viața sa a locuit-o la Viena (C. Apel București S. IV Dec. 251 din 16 Iunie 1925. Bul. Apel 15 din 1925).

De asemenea, de nicăeri nu rezultă locul unde s'a născut contestatorul Nicolae Dumba, de care nici unul din actele prezentate nu arată locul nașterii sale, — din contra, toate actele arată că domiciliul său permanent a fost și este la Viena, căci apartenența se deduce nu numai din domiciliul într'un anumit loc al cuiva, dar și din faptul de a fi născuți într'un loc, din părinți domiciliați acolo (Cas. I Dec. 1807 din 23 Octombrie 1924).

Având în vedere, că din toate cele expuse, rezultă în rezumat următoarele: contestatorul, chiar dacă am admite că a dovedit că e fiul lui *Theodor Dumba*, născut la Serres, dar trăit și decedat la Viena în 1880 — deși această dovadă e cu totul relativă totuși întrucât nu a dovedit că la 14 August

1916, nu era supus austriac, urmează că acest punct din contestația sa, este neîntemeiat și înlăturat ca atare. De asemenea și dovada indigenatului astfel cum este făcută, este cu totul relativă.

Având în vedere că, prin primul motiv al contestațiunii, se susține că, deciziunea Ministerului de Finanțe No. 8535 din 14 Ianuarie 1927 și ordonanța Tribunalului No. 491 din 4 Iulie 1927 nu conțin mențiunile cerute de art. 7, 8, 12 din legea lichidării bunurilor supușilor foști inamici — și deci ele sunt nule conform art. 26 aliniatul penultim din lege.

Având în vedere că conform art. 7 din lege, Oficiul de lichidare dă o deciziune obligatorie pentru Ministerul de Finanțe în care se arată: a) bunul dreptul și interesul supus lichidării; b) situația lui; c) evaluarea după roluri sau alt element oficial sau evaluarea experților; d) numele și pronumele supușilor inamici cum și domiciliul lor; e) naționalitatea lor, sarcinile anterioare datei de 14 August 1916.

De asemenea conform art. 8 din lege când din diverse împrejurări legale, bunul nu ar putea fi lichidat mai degrabă, oficiul lichidării va prezenta și justifica modul de înlocuire printr-o contra-valoare ținându-se seamă de situațiunea și valuta lor dela 14 August 1916; că, conform art. 12 din aceeași lege, Ministerul de Finanțe dă o deciziune, care trebuie să cuprindă toate mențiunile arătate mai sus.

Având în vedere că din deciziunea Ministerului de Finanțe No. 8535 din 1927, se vede că „se lichidează renta acordată pentru exproprierea moșiilor Lița și Stâlpu din județul Teleorman, proprietatea fraților Nicolae și Constantin Dumba, supuși austriaci, foști inamici, cum și numerariul aflat la Grefa Tribunalului Teleorman în sumă de lei 112767 cu procente, cuprinse în recipisele Administrației Financiare a aceluși Județ No. 2215 din 1920, 4600 din 1920, 2207 din 1923, 4276 din 1923 și recipisele No. 18746 din 1926 de lei 1048000 a aceleiași administrații financiare, rezultați din vânzarea prin licitație publică a gospodăriei acestor moșii în pretenția despăgubirilor de război”.

Având în vedere că din însăși expunerea deciziunii se vede că, ea cuprinde „bunul” supus lichidării și anume menționează că este „rentă acordată pentru exproprierea moșiilor Lița și Stâlpu” și prin urmare, bunul supus lichidării este individualizat, — cât privește despre evaluarea rentei de expropriere, ea nu avea nevoie să fie cuprinsă în deciziunea Ministerului de Finanțe, din moment ce evaluarea nu avea căderea să o facă Ministerul. Comisiunile de expropriere, anume însărcinate cu această, — și din moment ce în deciziune se prevede că se lichidează „renta de expropriere” ea este evaluată prin sine însăși, de oarece nu se poate înțelege decât rentă ce se va fixa de Comisiunile de expropriere.

De altfel această e și rațiunea textului, care vorbește de evaluările ce trebuie să le facă Ministerul de Finanțe „după roluri sau alt element oficial echivalent, sau după lucrările experților ce vor fi numiți de acel oficiu” — ceiace în speță nu-și poate avea aplicațiunea.

Având în vedere, că chiar dacă am admite sus-

ținerea contestatorului că, deciziunea nu cuprinde „toată averea”, nimic nu poate opri Ministerul de Finanțe, ca să nu dea o altă deciziune în care să se cuprindă și restul bunurilor de lichidat.

Deasemenea și sumele în numerar găsite la Grefa Tribunalului Teleorman sunt identificate în deciziune și ordonanța de lichidare prin numerile recipiselor cu care s'au consemnat acele sume de bani, și în orice caz, chiar dacă numerile recipiselor ar fi eronate, încă suma este identificată prin faptul că se arată că se lichidează „numerarul aflat la Grefa Tribunalului Teleorman rezultat din vânzarea gospodăriilor de pe moșiile Lița și Stâlpu”.

De asemenea conform art. 7 și 8 din lege, nu este cerut ca deciziunea să cuprindă motivarea pentru care cineva e considerat supus inamic-întrucât art. 11 din lege, nu cere ca decizia să cuprindă o asemenea motivare, ci arată numai că, în principiu, dovada calității de cetățean al unui stat fost inamic, se va face potrivit dreptului comun și a tratatelor de pace, cu adăogirea că, prezentarea unui pasport sau înscrierea lui în listele electorale, nu pot face singure dovada cetățeniei invocate; — prin urmare, textul nu se referă la motivarea deciziunii Ministerului de Finanțe, ci la, modul cum supusul fost inamic, a cărui avere se lichidează, va face el dovada cetățeniei sale.

Că deci față de cele mai sus arătate contestația de față fiind nefondată urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnat: Victor Popovici.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

MĂRCI DE FABRICĂ. Produs farmaceutic. Thiacol. Denumire uzuală și necesară. — Drept privativ. — Nullitate.

Compozițiile farmaceutice sau remediile de orice fel, nefiind susceptibile de a fi brevetate, după legea franceză din 5 Iulie 1844, nu este permis inventatorului sau primului preparator al unui produs de acest gen, de a eluda această prohibițiune legală, revendicând în profitul său, prin aplicarea legilor asupra mărcilor de fabrică și de comerț, dreptul exclusiv la denumirea sub care el e cunoscut, când această denumire a devenit în fapt mijlocul uzual și necesar care permite singur a desemna și a aprecia natura produsului la care s'a încorporat.

În special, când un produs farmaceutic, orthogaiacolul sulfatul de potasă, a fost prima dată revelat ca remediu contra tuberculozei, sub numele de „thiacol” și că dela această epocă a intrat sub această denumire în terapeutică curentă, că toate formularele de terapeutică și de farmacologie, precum și dicționarele de medicină îl menționează și-i analizează natura și efectele, fără a viza niciodată ca remediu sub o rubrică specială, orthogaiacolul sulfinat de potasă, cuvântul „thiocol” fiind numele sub care acest din urmă produs s'a vulgarizat, a devenit o denumire necesară pentru a desemna orthogaiacolul sulfinat de potasă și nu poate constitui o proprietate privativă, chiar în profitul aceluia care, eel dintâi, ar fi deus această denumire ca marcă.

În consecință, sunt nule în Franța ca contrare legii franceze mărcile de fabrică „Thiacol” și „Pectoral cu Thiacol”
C. Paris, 20 Mai 1927. Sirey, rep. gen. II, 121, 1927.